

אומנם, זה היה כמו אז. שום דבר לא דפק. חסרו אוטובוסים. היציאה התאחרה בשעה. איש לא שמע להוראות שזיטרו עליהם ברמקול.

וכמו אז — פתאום, מבלי שאיש יוכל להסביר כיצד ואיך, בלי שום פקודות, הסי תדר הכל, דפק הכל. המשפחות יצאו מן האוטובוסים, טיפסו על גבעה, חזרו לאוטובוסים, טיפסו שוב, התעלמו לחלוטין מן דיברי הציונות, אך שמעו בהקשבה דברים שהיו לעניין. כך חזר כל גודר על מסלול הקרבות שלו, משדה-קרב לשדה-קרב, מימי נחשון הצהלים, דרך עשרת-הימים הנוא, שים, אל עשר המכות המגוללות בדם — הכל בשש שעות קצרות. בסיגנונם הרגיל, שכיסה בזילזול מדומה את הרגשות ה"אמיתיים", הם קראו לזה "טור דה-גבעתי", על מישקל "טור דה-פראנס".

בערב, כשהצטרפו הגדודים יחד, כמו יובלים לנהר אחד, היה זה מיפגן אנשי אדיר — כחמישה-עשר אלף איש, אשה וילד, אנשי גבעתי ובני משקי הדרום, ישבו במחצבה מול מישטרת עיראק-סודאן, ש"הפכה אמפיתיאטרון מאולתר. הם ליוו את שמעון אבידן, ממקומו עד לבמה, בתשרי אות סוערות בלתי-פוסקות, הפגנה נדירה של אהבה אישית למפקד, כעבור 15 שנה. וכאשר דיבר על אחות לוחמים, על בריית הדמים בין הלוחמים ואנשי הישובים, על אהבת-השלום ואהבת-הארץ, הם התרגשו ב"אמת. בפי כל אדם אחד, בפני כל קהל אחד, היו אלה פראוות נבובות. בכנס גבעתי היו אלה ציוני-עובדות פשוטים.

★ ★ ★

כל הדרום — במה

אחרי המיפגש הגדודי הנייד, הבלתי-פורמלי, לפי מיטב המסורת הגבעתית,

הנורא בו נעצר המיקלע, יעף הגיפים של השועלים שחמקו בין ההתפוצצויות, הצע"קת "חובש! חובש! חובש! חובש!" הוא חזר למקום בפעם הראשונה מזה 15 שנה. כשהחליט ללכת ליוסי-החטיבה, עשה זאת בתנועתיד של זילזול, "למען הילדים". והנה, לפתע, במישול הנטוש, הופתע להיווכח כי הוא נירגש הרבה יותר מן הילדים.

כמו תמיד, ניסה להעמיד פנים כאילו אינו מרגיש דבר, כיאה לגבר מנוסה, ש"שכח כבר מזמן את הימים ההם, והבן ל"רומנטיקה של נעורים. אבל הוא ידע ש"אינו מרמה איש.

אילו נקלע למקום אדם זה, לבטח לא היה רואה דבר — זולת גבעה עלובה, ה"דומה לכל גבעה אחרת בארץ, וקבוצה של ארבע מאות גברים המתקרבים לגיל ה"צמידה, נשים וילדים, הדומים לכל שאר ה"גברים, הנשים והילדים בישראל.

אולם לא היתה זאת אמת. ותיקי הגדוד הרביעי של גבעתי (וכמוהם ותיקי כל גדוד בשדה-הקרב המכריע שלו) לא דמו לאז"ר רחים רגילים, למרות שניראו כך. לא כל מגוייס צעיר נשאר בימי הקרבות האכזריים בגבעתי. רק הטובים ביותר, המסורים ב"יותר, החזיקו מעמד. בחיזוניהם דמו ל"רבבות הצעירים, בני גילם, שהסתובבו אר"ה שעה ברחובות תל-אביב. אך החיצו"ניות מטעה — או וגם היום.

הוהתיקים כלל לא ראו חיזונית זו. הם לא ראו את הגבר הממושקף והמשמין, ש"גרר אחריו את בנו — אלא את יאנק לב"קוביץ הרזה והקטן, העולה החדש מפולין, ששכב מול הטאנק המצרי האימתני, שהת"קרב לקראתו בבית-דאראס, זירה בו פגזים עקרים מפיאט. הם לא ראו את לוי-היהלוי"מים, הצולע במיקצת, אלא את פרדי, גיבור שועלי שמשון, כפי שהלך אז, כשרוכהו

למענם נערך הכנס, שנודע להם חיש לבנים את אשר עשו אבותיהם בימים הגדולים ביותר של חייהם. משך כל היום המפרך, התנהגו הם למופת.

האיש שמעון אבידן, שהפך לסמל החטיבה לא פחות מן הציו"ר שמאחוריו, הרטיט שוב את לב האלפים, שהצדיעו לו לא פעם כאשר הלכו למוות.

„אחת החטיבות“

הרגיל. היו אלה זכרונות חיים — גיוס הפתע, אימוני-הפרט, המיבחים הראשונים, הפירפור בין חיים ומוות. הדרום כולו ש"מש במה. כאשר הוזכר קרב עיבדיס, נפי לטה קריאה מאלפי גרונות: פיטריית-אש עצומה התרוממה במרחק, בעיבדיס האמרי תית. כאשר הוזכר מישלט 113 — התפר צצה פיצצת-אש אדירה שם. ולבסוף, כא שר הופיעה, מתוך ענן של עשן אדום, ה"מיפלצת עצמה — מישטרת עיראק-סודאן המקוללת — עבר בהמון גל של רטט. אנשי החטיבה חזרו בדימונם אחורה.

חששו הוהתיקים במיקצת מפני הכנס החטי"בתי החגיגי בערב. נאומים, מסכת, ציונות — וכל זה בחסות צה"ל, לא צה"ל דאז, אלא צה"ל דהיום!

ואומנם, הפגישה הראשונה עם הסדר ה"חדש היתה מרתיעה במיקצת. הצבא החדש אינו יודע חוכמות. האמפיתיאטרון הגדול חולק בגדר-תיל ובחבלים, ריבועים ריבוי צים, וכל פלוגה הוכנסה למה שדמה למיכ"לאה. על הכל שמרו מס' צדיקים במדים מב"הקים, שלא היו מעזים להראות את פניהם המגולחים למשעני בבסיס קרבי של גבעתי בימים ההם.

אך כל זה נשכח כאשר החלה המסכת, שהוכנה עלידי אבא קובנר ושבווימה על-די שולמית בת-דודי בסגיגונה המוגנומטלי

הדגל טל החטיבה הופיע על הבמה ברגע האחרון, על רקע ניטי עשרות הישובים ששימשו מיבצרי גבעתי בימי הקרבות האכזריים. כמה מן הניטים נישאו בידי אותם הילדים, שפגזו מן הישובים בימי הקרבות. היום הם כבר נערים גדולים וחטונים.

מתחת לבית-השחי, הקנה כלפי מטה, כמו צייד. הם לא ראו אפילו את הרמטכ"ל, בעל סימני-הדרגה המבהיקים, שהקפיא את דם השוטרים-הצבאיים הצעירים — אלא את צירה, המגיד בעל פני הסטודנט הביישני, שהרגיו אותם, התחכח עימם, ופיקד עליהם תחת מטר הכדורים.

רובם לא ראו זה את זה מאז גמר ה"מלחמה. ברחוב הם אומרים בקושי, "שלום!" איש לרעהו. אך עתה היו שוב "הגדוד", חבורה בעלת גאוה קיבוצית תוקפנית. וב"ערב, כאשר דיבר אליהם שמעון אבידן, הם היו שוב חטיבה. לא "אחת החטיבות — גבעתי!" כפי שאמר אבידן עצמו, בצניעות, אלא "החטיבה", בה"א ה"ייעה.

★ ★ ★

טור דה-גבעתי
כמו אז — בדרך אחד גדול" ציין ב"בסיפוק שמוליק, בראשית הדרך. ו"

בקהל התערבבו שוב אנשי גבעתי, בני כל השכבות וההשקפות. השומת-לב כל"לית עורר הרמטכ"ל, לשעבר מג"ד גבעתי, והמתלוצץ בתמונה עם עורך העולם הזה, אחד מפקודיו בימים ההם. לידו, אלוף פיקוד הדרום כיום, צבי זמיר.